

Hodnocení bakalářské práce

Marek Dědič: „Ukazatele zdravotního chování žáků – Školy podporující zdraví a celostátní průměr“

Oponentní posudek: Mgr. Tomáš Blaha, národní koordinátor programu ŠPZ v ČR

Obsahová stránka:

Řazení jednotlivých kapitol je logické, autor postupuje od obecného pohledu ke konkrétním ukazatelům.

V tomto kontextu považuji za nutné vyzdvihnout především kapitolu *Teoretická východiska*, kde je čtenáři předložen vyčerpávající výčet možných přístupů, hrajících roli při formování mladého člověka směrem k podpoře zdraví vlastního i druhých (a projevujících se na úrovni chování). Vztahování jednotlivých teorií k výchově ke zdraví (a tím k praktickému využití) vnímám jako velmi přehledné a podnětné.

K představení konceptu programu Škola podporující zdraví v ČR nemám žádných připomínek, je čtenáři předestřeno bez zkreslení či zatěžující interpretace tak, jak je lze najít v relevantních publikacích. Rovněž výčet souvisejících studií odpovídá tématu práce.

Obě části hypotézy byly formulovány srozumitelně, reálně a zcela v kontextu práce. Použitá metodika a statistické zpracování je opět relevantní k cíli výzkumu. Autor si je vědom možného zkreslení získaných dat vzhledem k jinému termínu jejich sběru (říjen / květen) – k rizikům ovlivnění výsledků bych ještě připojil např. rozdílnou úroveň čtenářských dovedností u žáků 5. tříd na začátku a konci školního roku nebo přípravu vs. absolvování přijímacích zkoušek na střední školu u žáků 9. tříd.

Při interpretaci se autor drží získaných výsledků a nezabíhá do nepodložených fabulací. Také zamyšlení nad dalšími možnými oblastmi a postupy pro pokračující výzkum hodnotím jako velmi inspirativní pro případné další zájemce o výzkum na tomto poli.

Pokud lze práci něco vytknout, pak jsou to dvě věci – dle mého názoru autor v diskuzi dostatečně znovu nezdůraznil riziko zkreslení výsledků srovnání vzhledem k rozdílnému sběru dat (říjen / květen) a nemohu souhlasit (resp. byl bych opatrnější) s jasnou průkazností efektivity programu ŠPZ v podobě pozitivního vlivu na chování žáků. Důvodem je fakt, že výzkum neprokázal rozdíl mezi výsledky žáků a délkou intervence programu ŠPZ (<5 let vs. >5 let) na ně v žádoucím směru. Nabízí se interpretace, že školy v síti programu ŠPZ jsou již při vstupu do programu více zaměřeny na podporu zdraví (oproti školám, které o program nemají zájem) a tudíž z tohoto nelze poukazovat na přímý vliv programu ŠPZ.

Formální stránka:

Text je psán srozumitelně s využitím jednoho fontu, kurzívy a přehledných tabulek. V příloze uvádím několik poznámek určených autorovi pro případné psaní dalších vědeckých textů.

Závěr:

Autor práce se rozhodl provést srovnání, které bylo v ČR doposud realizováno pouze jednou a tím významně přispěl k možnosti hodnocení efektivity implementace programu ŠPZ v ČR. Velmi pozitivně lze hodnotit logičnost a srozumitelnost práce, stejně tak užití jak tuzemských, tak zahraničních zdrojů. Text splňuje požadavky pro vědeckou práci a mapuje dosud nedostatečně probádané pole v kontextu ČR.

Na základě výše uvedeného a požadavků na hodnocení bakalářských prací FHS UK uděluji této práci 1- (horší jedničku).

Příloha k oponentnímu posudku

Níže uvedený text si všímá formálních nepřesností v práci M. Dědiče a nemá sloužit jako kritika v negativním smyslu slova, ale jako inspirace pro další vědecké texty:

- (str. 6, Úvod) uvedení chybného jména autora: „Havlínová, Malý,... „(nikoliv „Havlínová, Černý...“);
- (str. 9, Různé druhy inteligence) „Tato teorie dokazuje, že se člověk rodí s osmi druhy inteligence...“: inteligence sama o sobě je konstruktem o jejíž existenci se vedou polemiky a tudíž užití termínu důkaz se mi jeví jako přehnané, stejně jako konečný počet 8 druhů;
- (str. 10, první odstavec) přítomnost sexuálně přenosné choroby bývá u člověka (pomineme-li přenos z matky na plod) výsledkem rizikového chování, ne způsobem chování. V tomto kontextu by bylo vhodnější použít např. formulaci „rizikové formy sexuálního chování“;
- (str. 10, Teorie společenského ovlivňování) „...programy založené na společenském nátlaku...“ – navrhuji spíše formulaci „...programy založené na minimalizaci / prevenci škodlivých dopadů společenského nátlaku...“;
- (str. 12, nahoře) body 3) a 4) mají de facto stejný obsah, tudíž je zbytečné je dělit do dvou;
- (str. 13, Definice výchovy ke zdraví) navrhuji řazení pramenů dle významnosti – např. 1) Green, 2) Pernicová (RVP je závazný dokument pro školy), 3) Havlínová (program ŠPZ je doporučený program pro školy) a 4) Wikipedie (na posledním místě, neboť Wikipedie je „otevřená“ encyklopedie a tudíž se obsah hesel časem proměňuje a je problematické ji řadit k relevantním odkazům do vědecké práce);
- (str. 15) „...klíčové kompetence...“ – navrhuji použít přesnou citaci, tedy „kompetence člověka podporujícího zdraví“ – termín klíčové kompetence se objevuje v RVP a může dojít ke zmatení čtenáře (RVP je povinné, program ŠPZ nikoliv);
- (str. 16 – 18, Související studie) pro přehlednost bych navrhl řadit studie buď dle metody (HBSK a jiné) nebo podle cílové skupiny (Evropa, ČR, program ŠPZ);
- (str. 49, Použitá literatura) nikoliv „Candace C.,...“ ale „Currie C.,...“;
- obecně také doporučuji dodržovat jednotnost při odkazování v textu, např. *autor*, *rok* nebo *autor*, *rok*, *strana* nebo *zkratka autora a roku* (viz např. str. 20, 21 a 22).